

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombatán.

Egyes szám ára 7 kr.

SZABADSÁG

Szerkesztőség,

hova a lap szellemi részét és a
nyilvántartott közleményeket
küldeni kell:

Városház-tér 10. szám.

Szerkesztő otthon van minden
nap délután 4-5 óráig

Kiadóhivatal, hova a hirdetések
és előfizetési díjak, valamint
reklamációk küldendők:

Wesselényi és Könyg

könyvnyomdája

(Deák-utca, színház-épület).

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS HELYIÉRDEKŰ LAP.
A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar üzletében, Polacsek V. és Groák I. dohánytözsdejében, Groszmann J., Gubás F. és Hasz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók

Felhívás adakozásra

Irányi Dániel

siremlékére.

Irányi Dániel nincs többé!

Elsiratta a függetlenségi és 48-as párt, a melynek köztisztelőben álló elnöke volt, a melyet sokszor vezetett dicső ütközetre és diadalra s a mely megnövekedett számban és erőben bölcs vezérlete alatt.

Eltemette a képviselőház, a melynek pártkülönbség nélkül, osztatlanul elismert fénylő díszé és ékessége vala.

Gyászolja az egész magyar nemzet hí fiát, a ki örök példányképe marad a szilárd jellemnek, a nemes szívnek, a magasra törő léleknek, az emberbaráti érzelmeknek s az alkuvást nem tűrő meggyőződésnek.

Egyszerű ravatalát a koszorúk egész halmaza díszesítette — közöttük Kosuth Lajosé is — a melyeknek virágait az igaz tisztelet, a benső szeretet hálas könnyei óvták meg a hervadástól.

Mi ezen szeretetnek és tiszteletnek a megdicsőült iránt, állandó és maradandó kifejezést akarunk adni siremlék alakjában.

És ez a siremlék annál megfelelőbb lesz az ő egész életének, egész élete minden gondolatának, mentől több tisztelőjének fillérjeiből létesül az.

Azért felhívunk, felkérünk minden igaz magyart, a ki Irányi Dánielt, az ő nemes elveit és eszméit érteni és érezni tudja, járuljon bármi csekély adományával is ahhoz, hogy a jelesnek sírhelyét hozzá méltó emlék örökítse meg!

A siremlékre szánt adományok ez ivre jegyezve, az országos központi takszékpenztárhoz Budapest, IV. Deák Ferencz-utca 7. sz. küldendők. Bizalommal kérjük az ivnek gondos megőrzését s a begyűlt összegnek a fentjelzett címre beküldését.

Budapest, 1892. november hó.

Hazafias üdvözléssel

az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nevében

Justh Gyula,
biz. elnök.

Hentaller Lajos,
Kállay Leopold,

biz. tagok.

Horváth Ádám,
Pázmány Dénes,

*

Gyűjtőivek kaphatók az országos függetlenségi és 48-as pártkörben (Budapest, Üllői-ut 1. sz.) Gyűjtőiv lapunk szerkesztőségében is van letéve s az adományokat szívesen közvetítjük.

Szerk.

A munkás osztály.

Városunkban, az úgynevezett „Arany-sas” szállóban vasárnap délután igen népes gyűlést tartottak a munkások.

Nem lehet ugyan tartani legkevésbé sem attól, hogy az ott megjelent népség városunk békéjét és nyugalomát megzavarja, mert azoknak legnagyobb része azt sem tudja, hogy miről van szó; de miután ezek az u. n. „munkás gyűlések” városunkban már több ízben tartottak, nem tehetjük, hogy ez új mozgalmról bővebben meg ne emlékezzünk.

Az újkor szociális eszmék, melyek ezen munkás-mozgalmakat táplálják, a külföldről szivárogtak be hozzánk. Tanaik, melyek rangot, nemzetet megvetnek, a társadalmi egyenlőséget hirdetik. Elvük, hogy közös legyen a vagyon és a szerzemény is. Ezen tanok és elvek fanatikus követői többnyire a proletár munkás seregéből állanak, a kik szent meggyőződéssel várják, hogy most még üldözött tanaik egykor népszerűsége találjanak s felforgatják vele a társadalmat.

A munkás osztálynak eme békétlen elemei nálunk csak most szervezkednek. Külföldön már nyilvános zavargásokat idéztek elő. Vak terveik keresztülvitelére szükséges anyagi eszközök hiányában ezimizmussal párosult rajongó vakmerőséggel támadták meg a vagyonos osztályt.

Hála az égnek, nálunk e többnyire külföldi elemek által vezetett mozgalom még ekkoráig nem érvényesülhetett. A még erkölcsileg nem oly romlott magyar munkás-osztály nem egy könnyen barátkozik meg ezen kivihetetlen s mindent felforgató akaró tanokkal.

De, miként látjuk, a mozgalom kezd nagyobb elterjedést venni. A mézes madzag, melylyel a még romlatlan elemeket bevonni igyekeznek a szervezetbe, ma még nem egyéb, mint a munkások helyzetének javítása: több fizetés, kevesebb munkaidő stb., ha azonban a szervezkedés országsszerte megtörtént, e fékvesztett nép széjjelzört tagjai egy testté tömörültek, egy félelmes egészszé egyesültek: megkezdik a harezot először munkaadójuk, azután a vagyon, végül az egész békés társadalom ellen!

Ezzel a veszélyes áradattal szemben mi a teendők?

Legelső teendők a még romlatlan munkás osztályt figyelmeztetni, hogy az efféle kalandos gondolkozásu, zabolátlan tömeg közzé ne keverje magát.

Második teendők gondoskodni arról, hogy ezt a még romlatlan munkás-elemet rendszeres és hazafias nevelés által megmentsük az erkölcsi romlottságtól. Mert míg a jövődöbéli munkás generációt tudatlanság és tunyaságban hagyjuk tengődni, addig ezek a bajok nem lesznek orvosolhatók.

Neveljünk a hazának intelligens, iparkodó, a munkától nem irtózó munkásokat. Az tudvalevő, hogy a munkások intelligensebb elemei sohasem fogják magukat a szociál-demokratikus eszmének karjaiba vetni; míg a buta, dologkerülő s így a pauperizmus által örökös tengődésre kárhözottatott proletár-sereg végső elszántságában e renddülő tanokra vetemedik.

Különbben e tanok követői két részre oszlanak. A mérsékeltbb rész csupán társadalmi úton kívánja a munkások helyzetét javítani; míg

a másik már azt akarja, hogy a munkásnak, ha nincs foglalkozása, az állam adjon munkát.

Ezekből kiviláglik, hogy tanak az emberiség általános föltételét: a munkát a henyeség és tunyaság módozataival akarják helyettesíteni.

Durva eszközökkel e tanok terjedését megakadályozni nem lehet. Példa erre az orosz nihilizmus. E társadalmi baj továbbterjedésének megszüntetésére leghathatósabb eszköz: a munkáskérdés sikeres megoldása.

Ez pedig legkönnyebben a segélyegyesületek alakítása által érhető el. Haszna ezen egyesülések az, hogy a munkások hozzájárulnak a kölcsönös önszegélyzés módozataihoz s nem várják nyomoruk enyhítését egy magasabb fórumtól.

De iparkodjunk ez eszmék tovább terjedésének a művelt munkás elemek képzése által is gátat vetni. Neveljünk hazafiasan gondolkodó munkásokat s hogy ezt elérjük, vegyünk az ipar közélékébe iskolázott, magyar szellemben nevelt fiukat. Az ifjaknak adjunk időt arra, hogy szellemüket hazafias irányban fejleszthessék s a hazafias eszmék lelkesítése tántorítsa el a fenti tanok követésétől. A munkaadónak pedig ne lebegjen egyedül a saját javuk szemek előtt, hanem igyekezzenek munkásaik jogos és méltányos kívánalmainak eleget tenni.

Ha így járunk el, meglátjuk, hogy megszűnnek a szociál-demokrata tanok s helyökbe a szabadság-szeretet, hazafiság s a munka iránt való lelkesedés fog lépni!

Választási mozgalmak városunkban.

Miskolcz város déli választó kerületében — mint a „Pesti Napló” írja — a jövő év január havában új választás lesz, a memyiben Vadnai Károly, a kerület képviselője, maga értesítette már a napokban a miskolczi szabadelvű párt vezetőségét, hogy miután legközelebb, még az ünnepek előtt, kinevezik a hivatalos lap, a „Budapesti Közlöny” szerkesztőjévé, ez a kinevezés őt mandátuma letetésére fogja kötelezni.

A szabadelvű párt intézői, a mint e várható kinevezésnek legelső hírére meghallották, azonnal lépéseket tettek, hogy a kerületnek minél tekintélyesebb jelöltet nyervek meg. A párt első sorban Hieronim Károly belügyminiszterre gondolt, a kit Hollender Ede pártelnök és Diószeghy György alelnök egy bizalmasabb jellegű magán kihallgatáson kellően informáltak és fel is kértek előzetesen a jelöltség majdani elfogadására. Hieronimi azonban elfogadni nem volt hajlandó a jelöltséget s időközben a nagyatapolcsányi kerület jelöltségét fogadta el.

Pedig a belügyminiszter jelöltségének híre, mely mintegy két héttel ezelőtt, mint biztos alapon nyugvó hír volt elterjedve Miskolczon, kedvező hatást keltett városzerte nemcsak a szabadelvű párt tagjainál, hanem az ellenzékhez tartozó egyes tekintélyes férfiak köreiből is. Így maga, a szintén az ellenzékhez tartozó Soltész Nagy Kálmán polgármester is olyan nyilatkozatokat tett, hogy a belügyminiszter e megválasztása érdekében tőle telhetőleg mindent elkövet, sőt a kedvező eredménynek Vadnai Károlyhoz intézett táviratában, mintegy biztosító kifejezést adott. Az ellenzéki férfiak közül is többen ugy nyilatkoztak, hogy a fejlődő város érdekeit szem előtt tartva a belügyminiszter jelöltségét szavazatukkal is tá-

mogatni fognak, míg mások passzív magatartást ígértek.

E körülmények tekintetbe vételével, valamint figyelembe vételével annak, hogy a szabadalvú párt, a Miskolcra helyezett üzletvezetőségnek már a jövő évben szavazatra jogosult tagjaival tekintélyesen megszorodott, a belügyminiszter megválasztását ugyyszólván biztosra lehetett volna venni.

Küzdélem mindamellett lett volna a miniszterrel szemben is, de különösen heves küzdelem lesz akkor, ha más, kisebb nevű és állásu jelöltet léptet fel a szabadalvú párt, mert a város déli választás kerületének ellenzéke erősen szervezett. Kovács Lajos a függetlenségi párt elnöke és annak egyik vezérférfia, Bizony Ákos ügyvéd már hetekkel ezelőtt kijelentették a polgármesternek, ki előtűk a belügyminiszter jelöltségét szóba hozta, hogy ők az általuk képviselt eszme diadaláért, a zászló becsületéért harcolni fognak a miniszterrel szemben is.

A szabadalvúpárt intéző férfiai, hogy lehetőleg biztosítsák győzelmüket, újabban ismét mozgalmat indítottak, hogy a belügyminiszternél a jelöltség elfogadására nézve újabb lépéseket tegyenek, a mi ha megint nem vezetne sikerre, azonnal más jelölt után néznek. Jelöltekül emlegetik Radány István kir. tanácsos, gözmalmi igazgatót, a miskolci kereskedelmi és iparkamara elnökét, a kinek Miskolcra nagy népszerűsége van, továbbá Gajári Ödönt, gróf Hadik Sándort és még többeket is. Minde jelölések azonban még most csak korai kombinációknak vehetők.

Különben kezdenek már maguktól is jelentkezni a jelöltek. Többek közt legközelebb egy fővárosi gazdag bankár küldöttje járt a szabadalvú párt intéző férfainál, kijelentve, hogy megbízója megválasztása esetén azonnal huszonötezer forintot ad a városnak, tetszés szerint megválasztható jótékony célokra. Ugyancsak a napokban Miskolcra járt Helldai Ferencz fővárosi író is információk szerzése végett, de hogy kinek a részére, arról nem nyilatkozott.

A függetlenségi párt még ez ideig nem lépett akcióba, de bizonyos, hogy nemsokára ez is megkezdheti működését. Mint beszéltek, első sorban ismét Hermann Ottót fogják megkínálni a jelöltséggel. Ez a felajánlása a jelöltségnek azonban csak a tiszteletértésnek és bizonyos előzékeny figyelemnek a kifejezése lenne, míg a párt igazi szereplő jelöltjeként több oldalról már most is a Mocsáry Lajos nevét emlegetik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Vadnay Károly** városunk déli kerületének országgyűlési képviselője a „Fővárosi Lapok” múlt számában tudomására hozza lapja olvasó közönségének, hogy miután érzi, hogy „az élet lejtőjére jutott”, a „Fővárosi Lapok” szerkesztésétől megválna s egy fiatalabb erőnek: Szana Tamásnak adja át. Mi azt hisszük, hogy a „Fővárosi Lapok” szerkesztőváltása nem egészen az „élet lejtője” miatt történik, hanem abból az okból, a mit a sajtóban már hónapok óta beszélnek, hogy Vadnay Károlyt a „Budapesti Közlöny” című hivatalos lap szerkesztőjévé fogják kinevezni. Hogy miért nem történt meg már eddig a kinevezés, mi azt értjük és tudjuk. De hogy kifogják nevezni, az egészen bizonyos. Ezt pedig nem másból, mint a miskolci szabadalvú párt mozgalmából látjuk, mely párt a küszöbön álló képviselőválasztásra nézve az előzetes lépéseket már megindította. Vadnay Károly kinevezetése esetén kénytelen lesz lemondani képviselői állásáról s így városunk déli kerületében legközelebb országgyűlési képviselőválasztás lesz. Hogy a szabadalvú párt kit léptet föl, azt még most biztosan nem tudjuk. Hallottuk Hieronimy Károly belügyminiszter, dr. Gajary Ödön és dr. Gencsi Samu nevét is említeni. Hanem annyi bizonyos, hogy a miskolci függetlenségi és 48-as párt sem marad tétlenül, bárkit léptessen is fel az ellenpárt. A mi pártunk most is, mint egy évvel ezelőtt, Herman Ottó nevet írja zászlójára, az ő nevével megy a küzdelembe és ha a tiszta meggyőződés szelleme fogja vezérelni a választó polgárokat, hisszük és reméljük, hogy a választási küzdelemből diadalmasan fogunk kibontakozni.

— **Soltész Nagy Kálmán** polgármester most is megmutatta, hogy nem a szónak, hanem a tettek az embere. A múlt hónapban tartott városi közgyűlésen ugyanis ígéretet tett, hogy egy Miskolcra létesítendő közművelődési egyesület érdekében tekintélye és tevékenysége egész erejével közre fog munkálni. Városunk közönsége ez ügyben az első lépést tőle várta. És nem hiába várta, mert Soltész Nagy Kálmán polgármester ezt az első lépést már meg is tette, midőn a következő felhívást kibocsátotta: A f. évi 17-én tartott városi képviselői közgyűlésen egy közművelődési egyesület szükségére hangoztatott és miután több oldalról kivánatosnak jeleztetett az, hogy egy értekezlet, melynek célja volna egy közművelődési egyesület alakításának megbeszélése, — hívjuk össze — tisztelettel felkérem, miszerint f. hó 26-án d. e. 11 órakor a városház nagytermében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjék. *Soltész* polgármester.

— **Borsodvármegye** tegnap délelőtt 9 és fél órakor rendkívüli közgyűlést tartott a megyeház földszinti kistermében báró Vay Béla főispán elnöklété alatt. A bizottsági tagok nagyon kis számban jelentek meg, úgy, hogy a kisteremben is kényelmesen elférhettek. A gyűlés azért is nem lehetett most a nagyteremben, mert ott a pótsorozást tartották meg. — Elnöklő főispán előterjeszti, hogy Neumann Sámuel miskolci lakos és városi képviselő felebbezt adott be a nem rég tartott rendkívüli városi közgyűlés ama határozata ellen, mely szerint a szeszmonopolium 72 ezer frtért adatott Grünfeld és társai eddigi regálebérloknak Lövi Ferencz jászapáthi vállalkozó 75 ezer forintot ajánlatával szemben. A felebbezés a városi közgyűlési határozatot erősen támadja, alakilag és a város érdekeire vonatkozólag sok kifogást sorol fel. A tárgyhöz Diószeghy György városi főjegyző, Gencsi Soma, Bizony Ákos és a főügyész szólottak. A beszédek értelmében főispán kimondja a határozatot, mely szerint még folyó december hó 30-ára rendkívüli megyei közgyűlést hív egybe, melyen a regále-ügy sorsa eldől; most nem lehetett az ügyet tárgyalni, mert nem volt ezen gyűlésre kitűzve. Azután Molnár Bertalan megyei t. főjegyző olvassa a megye bizottsági tagok választására vonatkozó jelentést, mely a kormányhoz felterjesztetni rendeltetett. Még néhány községi jelentélen ügy elrendezése után a rendkívüli közgyűlés néhány percczel tíz óra előtt befejeződött. A jegyzőkönyvnek hitelesítése ma délelőtt 9 órakor történik meg az állandó választmányi ülésben.

— **Róm. kath. nőegyleti titkár-választás** volt f. hó 18-án az érseki felső-leánynevelő intézetben tartott választmányi ülésen. A nagy számmal megjelent tagok közmegegyezéssel Venczel Ede helybel segítőlelkész jelölték ki a bizalmi hivatalra. Az előnyösen ismert új titkár a hölgyek kitüntetését nemcsak köszönettel fogadhatja, hanem odaadó buzgalommal azt ki is fogja érdemelni. A választmány ez ülésen még a farsang beálltával megtartandó kartonbált is tervez. A bál rendezésére kebeléből bizottságot alakít. Reméljük, e mulatság egyike lesz azoknak, mely nem egyhamar fog feledésbe menni, főképp az ifju, mulatni szerető szivekben. A részletekre még visszatérünk.

— **Az iparhatósági megbizottak** választása múlt vasárnap délelőtt nem valami nagy érdeklődés mellett folyt le. A választás Diószeghy György városi főjegyző elnöklété alatt 9 órakor kezdődött. A beadott szavazatlapon szerint Miskolc város területére az 1893-ik évre iparhatósági biztosokká választottak: Rendes tagok: Alberth Ede, Blau Gyula, Berzy László, Blumenstock József, Boncsó Zsigmond, Békefi Andor, Braun Gyula, Csonthó Albert, Dr. Csáthy Szabó István, Dancz József, Edelman Mór, Fűrész Ferencz, Hartman József, Jaulusz Gábor, Karla Bertalan, Kiss Károly, Madai János, Nagy Károly, Gyukics Gyula, és Róth Géza. Póttagul: Mähr Pál, Szőke Pál, Varajthi István, Tóth János, Friedrich Nándor, Kerekes Miklós. A miskolci főszolgabírói járás területére pedig megválasztottak: rendes

tagokul: Altman Albert, Borosovics Alajos, Helmeczy Lajos, Bodnár Gyula, Szim Arnold, Boross Gyula, Bede László, Blau Emil, Csorba András, Friedman Vilmos, Goldsman Mór, Hercz Zsigmond, Koós Miksa, Karlaki Alajos, Kálmán Mór, Magyar József, Némethy András, Weisz Hermann és Fischer Ignác. Póttagokul: Munk Ignác, Katona József, Lovich Barna, Moskovics Sámuel, Schlesinger Sándor, Politi Pál.

— **A miskolci róm. kath. nőegylet** f. hó 22-én, csütörtökön délutáni 2 órakor tartja az érseki-leánynevelő intézet dísztermében az évente szokásos szegény iskolás gyermekek közötti ruhakiosztási ünnepélyét, melyre az egyesület tagjait, pártfogóit s az ügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az *elnökség*.

— **A cukorfogyasztási adókat** — mint értesültünk — a város házilag fogja kezelni, miután a kereskedők szövetkezete a 20,000 frt bérösszeget megajánlani hajlandó nem volt.

— **Halálozás.** Mély részvétellel értesültünk ama szomorú esetről, hogy Csabai Károlyné, szül. Léway Mária urnó, Csabay Károly miskolci ügyvédnek özvegye e hó 19-én 70 éves korában jobb létre szenderült. A megboldogultban Fodor Endre Miskolc város szálámestere szeretett anyósát veszítette el. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Zöldfa-utcából. Áldás és béke lengjen porai felett!

— **Tiszti reuniók.** A helyben állomásozó tisztiakar már kibocsátotta a meghívókat a farsang folyamán tartandó mulatságokra. A mulatságok a „Három Rózsa” dísztermében tartatnak. Első mulatság lesz: 1892. december 31-én tombolával egybekötött kangverseny és táncz Második: 1893. január 14-én tánczvigalom. Harmadik: február 11-én jelmez-tánczvigalom. Kezdet mindenkor 8 órakor. Az urnaknak bálit öltözetben kell megjelenniök. A karzat zárva lesz.

— **Szintársulatunk Egerben.** Halmay Imre szintársulata tegnap utazott városunkból Egerbe, s ott e hét folyamán négy előadást tart. Kedden este az „Agglegények”, szerdán a „Bolondok háza”, csütörtökön „Faust”, pénteken a „Nagy Galoppó” című darabok kerülnek színre. Karácsony első napján már ismét a mi szintársulatunkon fognak játszani.

— **Új rendőr-örmester.** Soltész N. Kálmán polgármester a Kálniczky István lemondása folytán megüresült rendőr-örmesteri állásra Erdélyi Pált, a 12-ik huszárezred Gyöngyösön állomásozó egyik századának örmesterét nevezte ki.

— **Mező-Csáth** városában a minden téren való haladásnak igazán örvendetes jelei mutatkoznak. Fekete István ügyvéd valóságos lelke ez üdvös mozgalmaknak. Azonkívül, hogy havonként nyilvános felolvasások rendeztetnek, tervbe van véve egy emeletes épület létesítése, melyben az összes m. kir. hivatalok elhelyezhetők. Diszes kaszinó épületet is terveznek, hol a társadalom minden rétege találkozhatik. Általános nőegylet is alakul, hogy az a szegény gyermekeket ruhával és könyvekkel elláthassa. A vagyonosabb polgárok díszes bérház építésére is egyesülnek. Arucarnok építéséről is beszélnek. A cél egyszerű az, hogy a járás méltó központja legyen Mező-Csáth városa. Mi mindehhez csak őszinte szívből gratulálhatunk a derék szomszéd testvér-városnak és egész lelkünkkel óhajtjuk, hogy mindez igen rövid idő alatt teljesüljön. A Csáthon december 11-én tartott nagyérdemű felolvasást lapunk karácsonyi ünnepi számában közöljük.

— **Vonatösszeütközés.** Vasárnap éjjel Forró-Encsen vonattal közben egy váltónak téves beállítása folytán a szertár előtt álló vagonok oly erős lökést kaptak, hogy azokból egy vagon a szertárba rohant és ott összeütközött és néhány ezer forint kárt okozott. Ember meg nem sérült.

— **A korcsolyázásnak** igen kedvez az idő. Nincs tulságos hideg, a mely kellemetlenné tette a szabadban való tartózkodást és elég hideg van arra, hogy a testedző sport ba átai mindennap tükörsima jegen végezzék a téli mulatságok legkedvesebbikét. A jégpálya állandóan nagy látogatottságnak örvend és a tó partján is szép néző közönség szokott egybegyűlni különösen a déli órák közül.

— **Munkás gyűlés.** Múlt vasárnap délután az „Arany-sas” szálló nagyon hangos gyűlékezésnek volt a színhelye. Munkások (kocsisok és utcai csavargók) gyűltek oda nagy szám-

mal, hogy sanyaru sorsuk felett elkeseredve, e czudar világ zsarnoksága ellen kikeljenek. A proletár-elem legkiválóbb példányai összekeveredtek a társadalmi rendet felforgatni akaró kaputrokos uraságokkal e mozaikszertű csoportozatban. Rekedt, borizó hangok hasították a pálinka-gőztől és bundaszagtól telített levegőt. Ez a gyűlésnek külső képe. A gyűlés lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőket közli: Molnár János, az egybehívók nevében meglegette a szavakkal üdvözli a szép számmal egybegyűlt munkásokat, a gyűlést megnyitja s mindenekelőtt arra kéri őket, hogy elnököt és jegyzőt válasszanak. Az egybegyűlekezett zsák-, és koffer-czipelő polgárok ezen felszólításra Molnár Jánost elnöké, Kecskés Istvánt pedig jegyzővé választották. Erre Kecskeméthy Sámuel rendőrbiztos tudtul adta a nemes gyűlekezettnek, hogy ő a hatóság képviselője van jelen, azért semmiféle zavarást és zenebonát ne csináljanak, mert máskülönben azonnal feloszlatja a gyűlést. — Molnár János elnök a hatósági kiküldött szavait kellő respektussal fogadván, arra kéri az egybegyűlt hazafiakat, hogy a napirend tárgyaihoz hozzájáruljanak. Első tárgy: a munkások helyzete. Mit tartanak erről az egybegyűlt polgártársak? Lázár Aurél emelt szót először. Elmondta, hogy a munkás élete csupa nyomorúság. Egész álló nap huzza a más igáját, mint egy teherhordó számár és mi érte a jutalom? száraz kenyér és zsámiska, ez a mindennapi eledele. A munkás fizetése csekély, a munkaidő pedig hosszú. A vasárnapi munkaszünetet sem tartják meg. Szerinte a munkás helyzete rosszabb mint a baromé. A barmot hizlalják, hogy a munkára alkalmas legyen de a munkást éhezetik s ha már nem bír dolgozni, elcsapják a munkából. A munkásoknak sanyarú helyzetén csak is a szervezkedés segíthet, azért kéri a közgyűlést, hogy a következő határozati javaslatot fogadja el. Határozati javaslat: Tekintettel a technika vívmányaira, valamint a nagymérvű munkanélküliségre, azt követeli a mai napon Miskolczon, az „Arany-sas“ vendéglőben tartott nyilvános munkásgyűlés, hogy a munkaidő maximuma 8 órára legyen törvényesen megállapítva, a vasárnapi munkaszünet betartva. Követeli a jelen gyűlés, hogy a hatóság ennek szigorú végrehajtását ellenőrizze. (Általános helyeslés.) Utána Takács János állt fel, de olyan illuminált állapotban volt, hogy alig tudott a lábán megállni. Borizó hangon elmondja, hogy feleséget nem kapott No de arra nekem — mondja szóló — nincs is szükségem...

Elnök: Nekünk meg a maga beszédjére nincs semmi szükségünk. Üljön le!

Takács: Micsa? ... Én üljek le? ... Csak azért se ülök. Az én szavaltatom nem kutyavonítás ...

Elnök: Megvonom magától a szót, hallgasson.

Takács: Nem hallgatok, a kutya ... (Nagy zaj! Felkiáltások: Ki vele! Ki kell dobni a részegét!)

Schlesinger Adolf a nagy zaj után elmondja, hogy ő volt az a jeles férfi, a ki a budapesti általános kongressuson a véderőről nagy beszédet tartott. Beszél azután a bakonyi rablókról és a miskolci kovácsokról. Majd német nyelven akartak szónokolni. De már ezt Kecskeméthy Sámuel nem tűrhette, tüstént oda kiáltott: „Itt egyszerűen németül perorálni nem szabad. Hallgasson, édes lelkem, mert plusquamperfektum azonnal kilóditom.“ (Leirhatatlan éljenzés követte a hatósági biztos erélyes fellépését.)

Preszler Zsigmond: Úraim! Nagy a nyomorúság, a miben mi élünk. Az én uribáratom: a zsákhordó urak ...

Egy hang: Én is az vagyok!

Preszler: Maga nem az. Maga csak egy nyomorult hosszúszerkes kocsis. Az én uribáratimnak sokszor elmondtam ezt a nyomorúságot, de hát mit tegyünk? Kívánom, hogy a szervezkedés minél hamarabb létrejőjjön. A gyűlés erre a betérjlesztett határozati javaslatot elfogadta, azután nagy zaj és lárma között széjjeloszlatott.

— **Borsodvármegye fegyelmi választmánya** tegnap délután ülést tartott s több fegyelmi ügyben mondott ítéletet. A választmány ülése csaknem 5 óráig elhúzódott s így nem lehetünk abban a helyzetben, hogy a határozatokról értesítsük olva-

sóinkat. Némely megyei urak különben is igen nagy mértékben begombolkoznak a sajtó képviselői előtt. mintha valami isten ellenvaló vétek volna abban, ha a közönség egy nappal hamarabb megtudná, hogy a fegyelmi vizsgálat alatt álló tisztviselők el lettek-e ítélve vagy nem?

— **Gyermekét keresi.** Jeney Miklós, Debreczen városának volt rendőr-fogalmazója válópórt indított neje ellen. A válópórtban a család egyetlen gyermeke: egy 9—10 éves leány törvényt szerint az asszonyt lett. De Jeney hártalan rajongással szeretvén gyermekét, a kis leányt okkal-móddal nejtől elrabolta és most senki sem tudja, hová rejtette el. A szegény anya nagy bánatában mindenfelé keresi gyermekét. Így jött vasárnap Miskolczra, megtudandó, hogy valamelyik nevelő-intézetben, így a zárdában nem rejtette-e el? A rendőrség előtt felmutatta férje és leánya arczképet. Hogy mi eredménye lett kutatásának, azt még ebben az órában nem tudjuk.

— **Tűzek.** Hétfőn d. u. városunkban két ellenkező irányban tűz ütött ki, az első mely 1/23 órakor a Geró utcában volt a sűrűn leereszkedő köd miatt nem volt látható és erről csakis a fizetéses tűzoltók lettek értesítve, a másik pedig a huszárkaszárnyával szemben volt.

— **Rosz vásár** volt januárban Edelényben, a mely vásárról hazafelé Klein József rőfűkereskedő betért a kopaszföldi csárdába és a szekerén levő portékáját a csárda előtt hagyta. S mire a csárdából kijött, a rosz vásár miatt el nem adott portékájának hűlt helye volt. Az esetről jelentést téve, a tolvajt Cseh József személyében, a ki a saját kocsiján szállította tovább az árut, sikerült kézre keríteni. A kir. törvényszék a mult csütörtöki tárgyalás alkalmával vádlottat lopás miatt 6 hónapi fogházra ítélte.

— **Színház.** Csütörtökön (december 15-én) „Faust“ nagy operával tettek másodszori kísérletet, ezuttal Margitot Ruzsinszkinak. Mefisztó Halmainak alakításában látva. A minő előnyös volt Halmainéval nem adtni a leghivatottabb énekesnőt is próbára tevő fő nő szerepet. épen olyan hátrányos lett Halmai Mefisztója, melyben hogy éneklésről szólni sem lehet, ez még nem baj, de hogy még a játéka sem volt kifogástalan, ez már szót érdemel. S aztán: ugyan már miért sántit Mefisztó, mint a hogy valamikor sántítva adta Halmai Lucifert is. „Az ember tragoediájá“-ban, talán ez a sántaság az ördögi vonás? ... Távolról sem. A cselszövés s testi bénaság nem járnak karöltve minden körülmények között. Ruzsinszkinak az éneke elragadta a közönséget, különösen a nagy áriával, mely után koszorút is kapott. Játékában szeretünk volna több melegséget is látni, de hát ezt meg Halmainénál keressük. Rácz (a multkori Fausttól nem tért el, ... ugyszintén Réthy Lina sem, ki csacsogni tud ugyan, de énekelni nem ... Közönség kevés számban. — Pénteken (decz. 16-án) Sudermann nagyhírű drámája: „A becsület.“ került előadásra, népelőadásul, félhelyárrakkal. — Szombaton, decz. 17-én a „Cornevillei harangok“ operettet néztük végig elég élvezhető előadásban. Ruzsinszky I. pajkos Serpoletteje, de különösen Szerdahelyi Gáspár apója kielégítőkévárakozásunkat. Hozzájárultak az est sikeréhez Kiss Pista, Rácz énekeikkel (leszámitva utóbbinál egy kis bágyadságot) és Boross az ő tréfás vásárbírójával. Vasárnap, decz. 18-án „Szegény Radóné“, Jakab Ödön népszínműve került színre, itt először. És bár több rendbeli gyengeségei miatt az elégedetlenség némi érzetével válnak meg tőle, de hatásos jeleneteinél fogva megérdemli, hogy ne tünjék le a műsorról. Szegény Radónéra igazán sok megpróbáltatás nehezült. Fiát, Pali gyújtogatás és gyilkossági vád alapján elítélik, s anyja, felesége, testvére gyalázatban, a vagon pusztuló felében marad. A menyecskének kérioi vannak: Barabás módos parasztagzda és Szabadi L. szeméjében s amannak fellépését az anyagi viszonyokon kívül különösen az a körülmény is támogatja, hogy tőle függ az unokaöcsésébe Bénibe szerelmes másik testvére, Zsuzsinak a boldogsága is, ki egybekelésüket csak a menyecske árán engedi meg. Az anya nem hiheti fia bűnösségét, a menyecske szerelmes az urába s hű akar hozzá maradni. De jön Bodoni koma a katona viselt, Galicziában sokat látott s tanácsadásra hivatott férfi, megingatja az anyának hitét fia ártatlanságában, s elhíti vele, hogy az övéi javára

kötelessége árulójává lenni fiának, s átnyújtja kezét Barabásnak. Ez így jól megalkotott jelenetben meg is történik s e miatt heves jelenete van a menyecskének Szabadival is, ki előbb pisztolyt ránt, de majd átkok és fenyegetések között távozik. A 2-ik felvonás már igazán drámai szárnyalású. Lakodalommal kezdődik, míg a násznép templomban van, megérkezik Pali, kinek ártatlansága kiderült, mivel Szabadi bevallotta, hogy a bűnt, a mivel amaz vádoltatott, ő követte el, épen azért, hogy semmivé tevén őt, feleségét Rebekát elnyerhesse. Az anya lelki kinja és gyötrelme, midőn ezeket megtudja s számolnia kell fiának feleségéről, igazán megrázó hatású. A 3-ik felvonásban a megoldás elégedetlentl hogy bennünket. A Sári néni kuruzsló házána vagyunk, hova a menyecske menekül, mert első urától, kit szeret, elvált, a másodikkal a történetek után élni nem akar Itt összetalálkoznak Pali, Barabás, majd Radóné is. Barabás ragaszkodik jogához, lemondani nem akar. Pali késsel akarja megoldani a kérdést, de az asszonyok megakadályozzák. De mégis csak a kés segít, mert az anya nem szenvedheti el, hogy fia megtagadja; hogy tehát jóvátegye a mit ellene vétett, megoldja ő a kérdést úgy, hogy leszurja Barabást s maga megöri. ... Ennyi a darab, mert a mi még ezenfelül volt, teljesen mindegy, akár van, akár nincs, s a minő fölösleges, épen annyira érdektelen is; de ha a maga egészében több rendbeli kifogás alá esik is, igazán megható drámai jelenetei sokszor feledtetik a hiányokat s a szervezet gyengeségét. Az előadást tekintve, az est hősei mindenestre Szentesi I. (Radóné) és Szakács (Pali) voltak. Alakításuk hűsége és természetessége magával ragadta érzésünket. Kazaliczky (Szabadi L.) és Kissné (Rebeka) a magasabb dráma körébe léptek át. Réthy L. (Zsuzsi) elismerést érdemlő törekvéseért bátorító tapsokat aratott s ez elég ő tőle, de nem arra, hogy a darabot színen tartani segítsen. Győre Barabást jó alakításban mutatta be. Kiss Pista nem tudott szerepéből mit csinálni, a mi különben nem is csoda, mert az sem mire sem való. Az első és második felvonás között Ruzsinszky I. „Erdélyi emlékek“ című magyar daláért ismételtén zajos tapsokat aratott.

— **Eredeti előfizetési felhívás.** A Magyar Hirlap, mely rövid idő alatt páratlan népszerűsége tett szert, eredeti alaku előfizetési felhívást adott ki. A lap rendes formájában két oldalon munkatársai autogrammjait mutatja be. Aki csak a nyomtatott betűk formájában szoktak megjelenni a közönség előtt, saját kezűközlésével mutatkoznak be. A Magyar Hirlap-ra vall ez az ötlet. Mindig újat, mindig eredeti nyújtani, ez az elve. A Magyar Hirlap minden rovata, a vezércikkiktől kezdve a táviratokig: érdekes, információi a legjobbak. Az elmúlt évben is megmutatta ezt több ízben s hogy csak a legutóbbi esetről emlékezzünk meg: a Magyar Hirlap a kabinetválságról már akkor adott hírt, amikor arról — a demisszionáló miniszterek kivételével — még a beavatott körök sem tudtak. De nemcsak politikai újdonságai, hanem a napi eseményekről, művészeti dolgokról közölt hírei is feltűnést keltenek. A Magyar Hirlap érdekesítő regényeket közül, még pedig könyvalakban s legközelebb Beniczky-Bajza Lenke, a nagy népszerűségű regényírónek Atültetett virág című regényének közlését kezdi meg. A közönség barátságát és támogatását pedig egy pompás karácsonyi ajándékkal halálja meg. Az egyik karácsonyi ajándék a nagy album, melynek tartalmát a legkiválóbb magyar írók s művészek gazdagították. Ennek mellékletei: egy gyönyörű olajnyomatú kép: Mascagni Rantzauk című operájának egy részlete (Kunossy Frigyes rajzával.) Tárzanaptár az 1893. évre. A Kis Világ, a Magyar Hirlap gyermeklapja olvasói egy kicsiny albumot kapnak ajándékol. E karácsonyi ajándékot, melynek bolti ára 1 forint 20 kr, a Magyar Hirlap minden előfizetője megkapja, azok is, akik december 20-ig njonnan belépnek. A Magyar Hirlap előfizetési ára egy hónapra 1 forint 20 krajczár, negyedévre 3 forint 50 kr; félévre 7 forint, egész évre 14 forint. A Kis Világ című, hetenkint megjelenő képregyemleklap, (melyet csupán a Magyar Hirlap előfizetői rendelhetnek meg) negyedévre 50 krajczár, félévre 1 forint, egész évre 2 forint. A Magyar Hirlap szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája a József-körút 47. szám alatt lévő palotában van.

— Az Orpheum tulajdonosa, felhasználva szintársulatunk távollétét, ma este és a következő három estén saját helyiségében előadásokat rendez. Ez alkalomra egy jól szervezett daltársulatot szerződttetett s a hírneves nőimittátor Tacianu Sándor is fellép.

Köszönet nyilvánítás.

Az „Első Borsod-Miskolczi Asztaltár-aság”, melynek célja a teljesen elárvult gyermekeknek téli ruhával segélyezésére s melynek ez idő szerinti elnöke Medek Ferencz ur, husz forintot volt szíves hozzám juttatni az említett célra. Midőn nyilvánosan is kifejezem hálás köszönetemet ezen kegyeletes adományért, melylyel a társaság mindjárt oly szép jelét adta üdvözölő működésének megkezdésének, egyszersmind kijelentem, hogy a kezemből vett 20 frt a nőegyleti árvaház szegény árváinak téli ruhával leendő ellátására fog általam fordítottatni a karácsony-ünnep alkalmával.

Alsó-Zsolozán, 1892. decz. 18.

Báró Vay Béláné, gróf Teleki Zsófia, a borsodmegyei nőegylet elnöke.

A szerkesztő postája.

Dr. Horváth Adám orsz. képviselő urnak Budapesten. Fogadja nagy köszönetünket a kitűnő vezércikkeért, melyet a december 24-iki számban örömmel hozunk. Adja az ég, hogy azon óhaja, mely szerint pártunk vidéki sajtójára a jelennél szebb jövő virrad, teljesedésbe menjen. Mi is megteszünk itt mindent, hogy ez a szép jövő bekövetkezzék. Lapunk az újévben a „Pesti Napló” mostani formája szerint nagyobb alakban fog megjelenni, annélkül, hogy addigi előfizetési ára (5 frt) emelkedne. Most is 700 előfizetőnk van, e szám azt hisszük, még növekedni is fog. Boldog újévet.

Fekete István ügyvéd urnak Mező-Csáthon. A küldött közlemény mostani lapunk kis volta miatt nem jöhett. A jövő számban övvetlen adjuk. Az ön és a derek mező-csáthiak érdekében, minden lehetőt megteszünk, különösen a jövőben nagyobb lapunkban.

Kajabusznak. Még egyszer a legőszintébb szívből jövő üdvözlés! Nagyon lapunkban klasszikusan kitűnő cikkeire igen nagy szükségünk lesz. Boldog újévet kívánunk!

F. urnak. Helyben. A miskolczi daláregyletről írt becses és érdekes cikkét jónak láttuk karácsonyi ünnepi számunkra hagyni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Dr. Halász Sándor
Kiadó: Wesselényi és König.

Birtok-eladás.

Gömörmegyében, közvetlen vasút mellett, s vasúti megálló helyen, fél-fél órányira két nagyobb vasúti állomástól, szép és kényelmes, teljesen jókarban lévő **úri lakka**l, és szintén egész jókarban lévő **gazdasági épületekkel** ellátott 346 és $\frac{1}{100}$ -ad osztályozott holdat tevő **szántóföld- és rétből** álló ingatlan birtok, egy 1300 □-ól területű **téglaverőhely**, 3 kapás **szőlő**, közbirtokossági **korcsma-épületnek** $\frac{1}{8}$ -ad része szabadkézből eladó.

Ezzel kapcsolatosan, vagy a nélkül is, szintén eladandó Borsodmegyébe kebeztett **Disznósd** község határában lévő 573 $\frac{1}{200}$ -öles hold **erdő** is.

Bővebb felvilágosítást ad **Lukács Béla** Kövesden és **Kovács Kiklós** ügyvéd Tornallján (mindkettő Gömörmegye).

Körvadászatokon lőtt

nyulakat

napi folyó árákon, községi bizonyítvány mellett **átveszek.**

MERKL GYULA,
MISKOLCZON. 2-2

WESSELÉNYI ÉS KÖNIG KÖNYVNYOMDÁJA MISKOLCZON, DEÁK-UTCZA.

Ajánlják újonnan és a legszebb írásfajokkal berendezett

→ **könyvnyomdájakat** ←

mindennemű e szakba vágó munkák elkészítésére.

Különösen ajánlják angol írott betűket, béli és lakadalmi meghívókra, eljegyzési-, esküvői- és ajánló- (address)-kártyákra, körleveleket, névjegyeket, számlák és levélpapírokat. — Írott betűket teljesen kizárják a drága litographiai munkákat. — Elvállalnak továbbá mindennemű művek, folyóiratok, iskolai értesítők, pénztári betétkönyvek, árjegyzékek, hivatalos táblázatok, étlapok, belépti- és ezimjegyek, gyászjelentések, falragaszok stb. nyomtatványok készítését, esinos kivitelben, előnyös árákon s minden tekintetben versenyeznek a fővárosi műintézetekkel.

„SZABADSÁG”

politikai, független párti lapnak

Kiadóhivatala.

Hatóságilag engedélyezett falragasz-intézet.

ÜZLET-ELADÁS!

Egy 6 év óta fennálló,
jó forgalmú

szatócs-üzlet

(Sörház-utca 68. sz. alatt)

más vállalat miatt

azonnal eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Valódi

orvosí malagabor

a kosterneuburgi es. és kir. bor-vegy-lemzési intézet vegyelemzése szerint

valódi, igen jó malaga

gyengélkedők, felépültek, gyermekeknek stb. — Különösen vérszegénység és gyomorgyengeség ellen kitűnő hatással. — $\frac{1}{1}$ és $\frac{1}{2}$ eredeti palackokban, törvényesen bej. védjeggyel.

SPANYOL BORNAGYKERESKEDEÉS

VIÑADOR

BÉCS HAMBURG,

továbbá mindennemű finom külföldi borok eredeti palackokban és árákon kaphatók Miskolczon:

JAULUSZ GÁBOR fűszerker., BOCK JÓZSEF központi- és NEUWIRTH VILMOS kávéházában.

Kéretik a t. közönség a VIÑADOR névre figyelemmel lenni, mert csakis a törv. deponált védjeggyel ellátott borokért kezeskedünk.

LEP. LANC. VADASZFEGYVEREK.

Alólírott van szerenésöm a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy eddigi

szénraktáramat

Kandia-utca 2-ik számról

— Szirma-utca 46. sz. saját házamba —

helyeztem át, hol is mindenkor elsőrendű

salgó-tarjáni, porosz és mindennemű barna fűtőszén

készletből bármily mennyiség kapható, esetleges kívánatra házhoz szállítva. — Rendelmenyek eszközölhetők úgy kisebb, mint nagyobb mennyiségben vagy egész kocsis vételre üzletemben: Fő-utca, „Háromrózsa-szálloda” alatt.

Egyidejűleg ajánlom: raktáromon levő kitűnő rendszerű kőszén- és fafűtésrei, vaskályháimat, valamint szép kivitelű, eperjesi gyártmányú porcellán-kályháikat, melyre rendelmenyek nála m. eszközölhetők.

Nagy választékban tartok Norton-féle kútszivattyúkat, trágyalé-szivattyúkat; kitűnő szerkezetű kis óriás tengeri-morzsolókat, valamint mindenféle gazdasági eszközöket és konyhaberendezéseket.

Tata-tóvárosi magyar „SPORT-FLUID” főraktára.

MERKL GYULA

vas- és fegyverkereskedő Miskolczon.

9-10

DINAMIT ÉS ROBBANÓ-POR.

H I R D E T M É N Y.

A Miskolczi Takarékpénztár

részeről tisztelettel értesítjük a betevő közönséget, hogy betéteket 4—8 napi felmondáshoz kötött

kamatozó pénztári jegyekre

is elfogad intézetünk.

A pénztárjegyek bemutatóra szólnak 50, 100, 500, 1000 és 5000 forintról állítatnak ki s ez idő szerint 3 és $\frac{1}{2}$ %-lit kamatoznak.

Ezenkívül tisztelettel tudatjuk, hogy intézetünk — tekintettel a nagyérdemű közönség fokozódó bizalmára — azon kellemes helyzetben van, mikép az alapszabályainkban előirt minden üzletágban szolgálatát a legelőnyösebb feltételek és kamatláb mellett ajánlhatja fel.

Kelt Miskolczon, 1892. november 14.

A Miskolczi Takarékpénztár igazgatósága.